

ЗАЇКІНА Ю.С., аспірантка, м. Полтава, Полтавська державна аграрна академія

РОЗВИТОК ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ ХІМІЧНОГО СЕРВІСУ В АГРАРНОМУ ВИРОБНИЦТВІ

Основною ланкою в сфері матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарства є система хімічного сервісу аграрного виробництва. Загальні особливості сільськогосподарського виробництва вимагають створення та функціонування системи хімічного сервісу обслуговування галузей рослинництва та тваринництва. Сервіс хімічного обслуговування є одним з найважливіших елементів системи заходів по нарощуванню обсягів і підвищенню ефективності виробництва сільськогосподарської продукції. Аграрне виробництво в сучасних умовах важко уявити без застосування засобів хімізації на сільськогосподарських підприємствах.

Хімізація – один з пріоритетних напрямів інтенсифікації сільського господарства, невід’ємна складова науково-технічного прогресу, на основі якої відкриваються широкі перспективи розвитку аграрного виробництва. На даний час хімізація в сільському господарстві розвивається за таких напрямків, як створення нових і вдосконалення існуючих видів мінеральних добрив та збільшення доз їх внесення під аграрні культури [5, с. 278].

Переконавшись світового досвіду довели, що система хімічного сервісу яка є характерною для окремих держав визначається перш за все рівнем економічного розвитку країни, тож чим більша країна, тим більше вона має можливостей для забезпечення ефективного ведення трудозберігаючого та високоінтенсивного сільськогосподарського виробництва, безпечного для довкілля і здорової нації населення. Існує велика кількість проблем стосовно сучасного стану хімізації у вітчизняному сільськогосподарському виробництві [3, с. 62].

Перебудова економіки з планової на ринкову спричинила докорінні зміни в системі АПК на національному та регіональному рівнях. Специфічні особливості аграрного виробництва вимагають створення та функціонування

спеціалізованого сервісу, важливою ланкою якого є агрохімічного обслуговування. Перехід від агропромислового комплексу України до ринкових відносин зумовив необхідність проведення суттєвих змін і в системі агрохімічного сервісу на основі механізмів ринкової економіки. Поза сумнівом, агрохімічне обслуговування є одним з важливих елементів системи заходів щодо нарощування обсягів і підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва продукції. На сьогоднішній день система агрохімічного обслуговування знаходиться на етапі перебудови і становлення [1, с. 145].

Щодо сучасного ринку агрохімічного сервісу, то його не можна назвати впорядкованим. На результаті проведених досліджень було встановлено, що районні агрохімічні формування не мають належного впливу на ринку засобів хімізації. Причиною цього являється нестача достатньої кількості обігових коштів. Звертаючи увагу на це, в Україні доцільно створити мережу регіональних (обласних) центрів по системі хімічного сервісу сільськогосподарства, основним з завдань якого було б дотримання екологічно безпечного застосування засобів хімізації, запобігання розповсюдженню підробок, фальсифікованих препаратів, а також забезпечення використання сільськогосподарського потенціалу на основі науково-технічного та інноваційного підходів. Саме такі регіональні агрохімічні центри повинні стати основною виробничою одиницею, яка забезпечить весь обсяг робіт, пов'язаних з агрохімічним обслуговуванням сільськогосподарських товаровиробників [4, с. 129].

Створення обласної корпорації по обслуговуванню хімічного сервісу та мережі регіональних агрохімічних центрів дозволить побудувати упорядкований ринок засобів хімізації, агрохімічних послуг, а також необхідних технічних засобів. Крім того, це допоможе скоординувати діяльність не тільки виробників засобів хімізації, а і банківських, і страхових установ, лізингових компаній в напрямі забезпечення високоякісного агрохімічного обслуговування сільськогосподарських товаровиробників.

Безсистемне використання засобів хімізації знижує їх ефективність і призводить до забруднення навколишнього середовища. Перейти до науково обґрунтованого застосування засобів хімізації можна лише під контролем спеціалістів, тому лише регіональні хімічні центри зможуть забезпечити системний контроль за дотриманням розроблених науковцями регламентів та встановити відповідальність за їх порушення. Формування аграрного сектора спрямоване на розвиток високо інтенсивного, економічно ефективного та екологічно безпечного сільського господарства неможливо реалізувати без відповідно розвиненої структури агрохімічного сервісу. Щодо розвитку ефективності аграрного виробництва, то він в значній мірі залежить від стабільної роботи системи агрохімічного забезпечення [2, с.19].

На сьогоднішній день залишається невирішальною і не до кінця з'ясованою велика кількість питань, пов'язаних з цією багатогранною проблемою.

Список літератури:

1. Агрохімічне обслуговування сільськогосподарських формувань: навчальний посібник / (Лопушняк В.І., Корчинський І.О., Висlobодська ін.). – Львів: «Новий світ-2000», 2009. 288 с.
2. Аналіз роботи підприємств хімічного комплексу України в 2010 р. №4 за 2011 р. – с. 17-21.
3. Березюк С.В. Застосування програмного забезпечення в підприємствах агрохімічного обслуговування / Економіка АПК. – 2003. – №9. – с. 59-65.
4. Новак І.М. Маркетингова діяльність підприємств агрохімічного обслуговування / І.М. Новак // Економіка АПК. – 2006. – №5. – с. 127-133.
5. Підприємницька діяльність та агробізнес: підручник / за ред. М.М. Ільчука, Т.Д. Іщенко. – К.: Вища освіта, 2006. – с. 543

